

**NT-11813/1 IRODALOM 8.
TANMENETJAVASLAT**

Fejezetcím: A századfordulótól az ezredfordulóig: 4 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
1.	Bevezetés A modernség	modernség, klasszikus modernség, avantgárd, szecesszió	Fogalmak magyarázata tk. 8-9. o. olvasmánya Hf: Vázlatírás: tk. 12. o. Parlagföldön parlagfű	magyar nyelv, vizuális kultúra
2.	Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én A magyar Ugaron	Nyugat, epikus-balladás vers, impresszionizmus	Fogalmak magyarázata tk. 11-12. o. olvasmányai tk. 12. o. 1-4. Hf: tk. 9. o. 5.	magyar nyelv, vizuális kultúra Ady Endre: A föl-földobott kő
3.	József Attila: A város peremén	materializmus, futurizmus, szabad vers	mf. 53. o. 1. Hf: mf. 54. o. 2.	magyar nyelv, vizuális kultúra József Attila: Curriculum vitae
4.	Esterházy Péter: A káprázat országa Összefoglalás	rendszerváltozás, Európai Unió, posztmodern	Érvelés mf. 7. o. 4. Címerállat tervezése: mf. 7. o. 5. Rendszerezés: tk. 22.o. 1-11. Hf: mf. 6. o. 2.	magyar nyelv, vizuális kultúra

Fejezetcím: A Nyugat írói: 19 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
5.	Ady Endre pályaképe Ady Endre: A fekete zongora	szimbolizmus, versciklus	tk. 27. o. Gondolkodó 1-2. tk. 27. o. Gondolkodó 3. Hf: mf. 11. o. 6.	természetismeret-földrajz, ének-zene
6.	Ady Endre: El a faluból Hazamegyek a falumba		A két vers összehasonlítása: tk. 30. o. 1-5. Szövegalkotás: tk. 31. o. Gondolkodó alapján Hf: tk. 30. o. 6.	vizuális kultúra Rembrandt: A tékozló fiú Ady Endre: A föl-földobott kő

7.	Ady Endre: A föl-földobott kő	hazaszeretet, honvágy	Szövegértés, ismeretbővítés: tk. 32. o. 1-4. Hf: tk. 31. o. párizsi világkiállítások	Ady Endre: A magyar Ugaron
8.	Ady Endre szerelmi lírája: Lédával a bálban Őrizem a szemed	boldogtalan szerelem	A két vers összehasonlítása: tk. 35. o. Kérdések, feladatok Hf: Milyen hasonlóság van Petőfi Sándor Szeptember végén és Ady Endre: Őrizem a szemed c. verse között?	ének-zene Petőfi Sándor: Szeptember végén
9.	Móricz Zsigmond pályaképe	realista, regénytrilógia, népi írók, Kelet Népe	tk. 37. o. Gondolkodó 1-2. Hf: tk. 37. o. 2.	magyar nyelv, történelem
10.	Móricz Zsigmond: Hét krajcár Légy jó mindhalálig: bevezetés a regény világába	novella, fordulópont	Szövegalkotás: tk. 42. o. 1. Érvelés: tk. 42. o. 2. Hf: 42. o.3.	magyar nyelv, történelem Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér
11.	Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig Jelenetek Ranódy László filmjéből	narrátor, narráció, regény, nagyepikai műfaj, parabola	Empátia fejlesztése tk. 46. o. 1-2. mf. 13. o. 4., 15. o. 4. Kreatív írás: Hf: mf. 22. o. 2.	magyar nyelv
12.	Babits Mihály pályaképe Babits Mihály: Új leoninusok	hitvallás, humanizmus, tárgyas költő, leoninus, díszichon, hexameter, pentameter, daktilus, spondeus, rímes időmértékes verselés, alliteráció	Költői eszközök felismerése: tk. 51. o. 1-4. Szókincsfejlesztés: mf. 26. o. 1-3. Hf: mf. 27. o. 8.	ének-zene, magyar nyelv
13.	Babits Mihály: A csengetyűsfű	látomás, költői kép, szinesztézia, példázat	tk. 54. o. 1-7. Empátia fejlesztése Iva Procházkova: Hazaszökés mf. 100. o. Szövegalkotás:	magyar nyelv Biblia: A tékozló fiú (példázat)

			Hf: Érvelés a szelektív hulladékgyűjtés mellett	
14.	Babits Mihály: Versek a Hazám! című ciklusból Az igazi ország Európa	versciklus, nacionalizmus	Memoriter kijelölése és gyakorlása tk. 56. o. 1-4. Szövegalkotás: Hf: tk. 56. o. 5.	történelem, természetismeret- földrajz Ady Endre: A föl-földobott kő
15.	Juhász Gyula pályaképe Juhász Gyula: Milyen volt	párhuzam	tk. 59. o. 1-6. Színhangulat-közös rajz készítése Hf: Milyen összefüggés van Juhász Gyula és József Attila Tiszta szívvel című kötete között? Nézz utána!	ének-zene Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú
16.	Juhász Gyula: Anna örök	fordulat	tk. 59. o. 7-10. Kreatív írás Hf: Milyennek képzeled Annát?	ének-zene, vizuális kultúra Petőfi Sándor: Szeptember végén
17.	Kosztolányi Dezső pályaképe A szegény kisgyermek panaszai című ciklusból: És látom őt, a Kisdedet...	humanizmus, lélektan, közírás, versciklus, látomás	tk. 63. o. Gondolkodó 1-2. Hf: Életrajzi térkép készítése	magyar nyelv Szabó Lőrinc: Tücsökzene
18.	Kosztolányi Dezső: A rút varangyot véresen megöltük... Ez a beteg, borús, bús, lomha Bácska	durvaság, szégyen	Szövegalkotás csoportmunkában: tk. 67. o. 6. Mf: 30. o. 1-5. Szövegalkotás Hf:67.o. 2. Jellemzés	természetismeret-biológia, földrajz Gerard Durrell: Családom és egyéb állatfajták
19.	Tóth Árpád pályaképe Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú	látomás, hangulatvers, színesztézia, zeneiség	tk. 70. o. 1-4. tk. 71. o. Gondolkodó 2. Hf: tk. 71. o. 6.	ének-zene, magyar nyelv Biblia: Mózes Juhász Gyula: Milyen volt
20.	Karinthy Frigyes pályaképe A rossz tanuló felel	humor, szatíra, humoreszk, újságtárca, paródia, kritika, karikatúra	tk. 77. o. 1-2. tk. 77. o. Én készültem Hf: mf. 33. o. 7.	magyar nyelv Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk

21.	Karinthy Frigyes: A rossz tanuló felel		Mf: 34-35. o. 1-4. Szövegalkotás: Hf: A jó tanuló felel napjainkban (fogalmazás)	magyar nyelv
22.	Összefoglalás		Rendszerezés, ismétlés Hf: Felkészülés a dolgozatra	
23.	Ellenőrzés, számonkérés		Dolgozatírás	

Fejezetcím: Írók és költők a két világháború között: 12 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
24.	Tamási Áron pályaképe Tamási Áron: Ábel a rengetegben Jelenetek Mihályfy Sándor filmjéből	fejlődésregény, próbatétel, beavatástörténet	tk. 85. o. 1-3. mf: 42-43. o. 1. Szövegalkotás-kreatív írás: Hf: Ábel erdejében	természetismeret-földrajz anyanyelv
25.	Szabó Lőrinc pályaképe: Versek a Tücsökzene című ciklusból Óriás szív		tk. 90. o. 1-5. Szövegalkotás: Hf: Mutasd be Debrecen nevezetességeit!	magyar nyelv, ének-zene Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panaszai
26.	Szabó Lőrinc: Versek a Tücsökzene című ciklusból A befagyott Ipolyon Idő		tk. 90. o. 6-9. Szövegalkotás: Hf: tk. 90. o. 10.	magyar nyelv Kosztolányi Dezső: A szegény kisgyermek panaszai
27.	József Attila pályaképe József Attila: Curriculum vitae	szocializmus, kommunizmus	Mf: 53. o. 5. tk. 97. o. Gondolkodó 3-4. Hf: Vázlatírás az önéletrajz alapján	Nagy László: Életem
28.	József Attila: Curriculum vitae Tiszta szívvel Ringató	szerelmi dal	tk. 98. o. 1-4. tk. 99. o. 1-8. Hf: tk. 97. o. 4.	ének-zene József Attila: A város peremén
29.	József Attila: A Dunánál	gondolati költemény, triptichon, egyes, általános	tk. 104. o. 1-5., 10. Hf: 105. o. Gondolkodó 3.	történelem

30.	Radnóti Miklós pályaképe Legyünk patrióták	munkaszolgálat	Vázlatírás az életrajzi adatok alapján Mf: 115. o. Székely Magda: Éden (részletek) Hf: mf. 115. o. Székely Magda: Éden Egyéni vélemény a szövegről	történelem fotó a bori noteszről Székely Magda: Éden (mf.)
31.	Radnóti Miklós: Nem tudhatom Legyünk patrióták	óda, rímes-időmértékes verselés	tk. 111. o. 1-9. tk. 112. o. Gondolkodó 1. Hf: tk. 111. o. 10.	erkölcsstan Kölcsey Ferenc: Parainesis
32.	Radnóti Miklós: Erőltetett menet	sormetszetes jambikus sor	mf. 59. o. 3. tk. 116. o. 1-5. Hf: 116. o. Gondolkodó	erkölcsstan Pilinszky János: Harbach 1944
33.	Gelléri Andor Endre pályaképe Gelléri Andor Endre: Kisgerezdek		tk. 120. o. 1-3. Csoportmunka, érvelés tk. 120. o. Gondolkodó Hf: tk. 120. o. 5.	vizuális kultúra Jan van Eyck: Az Arnolfini házaspár
34.	Összefoglalás		tk. 122. o. 1-4. Hf: Felkészülés a dolgozatra	
35.	Ellenőrzés, számonkérés		Dolgozatírás	

Fejezetcím: Újabb irodalmunk: 12 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
36.	Illyés Gyula pályaképe Illyés Gyula: A kamaszizmok tündérszárnyán (részletek)	lírai hangú elbeszélés	tk. 125. o. Gondolkodó tk. 129. o. 1., 3-8. Hf: tk. 129. o. 2.	Nagy László: Életem
37.	Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról	felsorolás, fokozás, fordulat	tk. 134. o. 1-8. mf. 60. o. 3. Hf: tk. 134. o. Gondolkodó 1.	történelem Déry Tibor: Szerelem (mf.) Kálnoky László: Egy modern zsarnokhoz
38.	Örkény István pályaképe	groteszk, abszurd	tk. 138. o. 1-3.	magyar nyelv

	Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk		Hf: tk. 138. o. Gondolkodó	
39.	Örkény István: Ballada a költészet hatalmáról		tk. 141. o. 1-3. Hf: Nézz utána, milyen díjat nyert Örkény István Párizsban!	magyar nyelv Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk
40.	Weöres Sándor pályaképe Weöres Sándor: Szán megy el az ablakod alatt	gyermekdal, metafora, ritmus, szimultán verselés, ütemhangsúlyos verselés, időmértékes verselés	Memoriter kijelölése és tanulása tk. 144. o. 2-3 Hf: tk. 144. o. 1.	magyar nyelv, ének-zene
41.	Weöres Sándor: Robogó szekerek Hazatérés	hangzás, daktilus	tk. 146. o. 1-5. Hf: tk. 146. o. 6.	magyar nyelv, ének-zene
42.	Pilinszky János pályaképe Pilinszky János: Harbach 1944	látomás, látvány, antifasiszta költészet	Vázlatírás: tk. 148-150. o. A vers összehasonlítása Radnóti M: Erőltetett menet című művével Hf: A vers kulcsszavainak összegyűjtése	történelem, erkölcsstan Székely Magda: Éden (mf.) Radnóti Miklós: Erőltetett menet
43.	Pilinszky János: Egy szenvedély margójára Egy lírikus naplójából	esszé, költői hitvallás (ars poetica)	tk. 151. o. 1-4. tk: 151. o. Gondolkodó 1. tk. 153. o. 1-2. Hf: tk. 151. o. 2.	magyar nyelv
44.	Nagy László pályaképe Nagy László: Életem		tk. 157. o. 1-5. Hf: tk. 157. o. Gondolkodó	József Attila: Curriculum vitae Illyés Gyula: A kamaszizmok tündérszárnyán
45.	Nagy László: Elmentek tejfogaim Ki viszi át a Szerelmet	dal, naphimnusz, fokozás	Memoriter kijelölése és gyakorlása tk.160.o 1-4. Hf:Magyarázd meg a szivárvány jelenségét!	magyar nyelv
46.	Összefoglalás		Hf: Felkészülés a dolgozatra	
47.	Ellenőrzés, számonkérés		Dolgozatírás	

Fejezetcím: Versek: 10 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
48.	Áprily Lajos: Március Füst Milán: A magyarokhoz	próféta, intelem	tk. 164. o. 1-2. tk. 166. o. 1-4. Hf: tk. 165. o. Gondolkodó	magyar nyelv
49.	Kálnoky László: Egy modern zsarnokhoz		tk. 168. o. 2-4. Hf: tk. 168. o. 1.	történelem, erkölcsstan Arany János: A walesi bárdok Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
50.	Jékely Zoltán: Futballisták	elégia	tk. 170. o. 1-5. Hf: tk. 170. o. Gondolkodó	testnevelés
51.	Csanádi Imre: Az 56-os évre		tk. 177. o. 1-7. tk. 173. o. Gondolkodó Hf: tk. 172. o. 8.	történelem
52.	Nemes Nagy Ágnes: A szabadsághoz	óda, lírai én	tk. 175. o. 1-4. Hf: Gyűjtsd össze 5 vers címét, amelyek a szabadságról szólnak!	történelem Percy Busshe Shelley: Szabadság
53.	Csoóri Sándor: Vendégeim Ötágú síp: magyar nemzetiségi irodalom	prózavers, szórványmagyarság	tk. 177-178. o. 1-6. Hf: tk. 178. o. 7.	történelem, erkölcsstan Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér
54.	Orbán Ottó: Örökös otthon		tk. 179. o. 1-5. Hf: tk. 179. o. 4.	erkölcsstan
55.	Kányádi Sándor: Nyergestető	legenda	tk. 183. o. 1-4. Hf: tk. 183. o. Gondolkodó	történelem, természetismeret- földrajz Petőfi Sándor: Egy gondolat bánt engemet
56.	Összefoglalás		tk. 184. o. 1-4. Hf: Felkészülés a dolgozatra	
57.	Ellenőrzés, számonkérés		Dolgozatírás	

Fejezetcím: Novellák: 5 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
58.	Lázár Ervin: Az asszony		tk. 189. o. 1-4. Hf: tk. 190. o. 1-10.	vizuális kultúra Biblia
59.	Tolnai Ottó: A novella (részlet)	de profundis, szoltár, közvetlen jelentés, metaforikus jelentés	tk. 195. o. 1-4. Hf: tk. 195. o. Pánik, félelem	magyar nyelv, vizuális kultúra Csontváry Kosztka Tivadar: Öreg halász
60.	Háy János: A bogósgyümölcskertész	írónia	tk. 200. o. 1-2. Hf. Nézz utána, milyen műveket írt Háy János!	magyar nyelv, vizuális kultúra
61.	Slawomir Mrozek: Az őrangyal	mese és valóság, tárgyilagosság és személyesség	tk. 204. o. 1-4. Hf. Rajzold le az őrangyalt!	vizuális kultúra Donner: Angyalok (szobor) Örkény István: Arról, hogy mi a groteszk
62.	Összefoglalás		Hf: Felkészülés a számonkérésre	

Fejezetcím: Drámák: 2 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
63.	William Shakespeare: Hamlet (részlet) Harmadik felvonás, 2. szín	tragédia, komédia, királydráma, konfliktus	mf. 62. o. 1-2. tk. 211. o. 1-3. Hf: mf. 63. o. 3.	tánc- és dráma
64.	Molière: Tartuffe (részlet) Harmadik felvonás, hatodik jelenet	klasszicista dráma, helyzetkomikum, jellemkomikum	tk. 217. o. 1-4. tk. 217-218. o. Beszéd, beszédciklus Hf. tk. 218. o. A Napkirály és álarcosai	tánc- és dráma Molière: A fősvény

Fejezetcím: Regényrészletek: 3 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
65.	Sütő András: Anyám könnyű álmot ígér		tk. 224. o. 1-6.	magyar nyelv

	(részlet) Biztató		Hf: tk. 224. o. 7.	Csoóri Sándor: Vendégeim
66.	Kertész Imre: Sorstalanság (részlet)		tk. 229. o. 1-3. mf: 64. o. 1., 3. Hf: tk. 229. o. 1.	történelem, erkölcsstan Radnóti Miklós: Erőltetett menet Pilinszky János: Harbach 1944 Lois Lowry: Számláld meg a csillagokat!
67.	Szabó Magda: Für Elise (részlet) Összefoglalás	belső élet	tk. 236. o. 1-4. tk. 237. o. Debrecen, a civis város Hf: Márai Sándor: Az árva Hasonlítsd össze a két árvát!	erkölcsstan Márai Sándor: Az árva (mf.)

Fejezetcím: Hogyan írom?

Szövegalkotási gyakorlatok: 2 óra

Médiaismeret összefoglalás: 5 óra

Ssz.	Az óra anyaga	Fogalmak	Ajánlott tevékenységek	Kapcsolódási pontok
68.	Hogyan írjunk egy novelláról? Hogyan írjunk egy versről? Hogyan írjunk egy regényről? Hogyan írjunk egy drámáról?		tk. 241. o. tk. 243. o. tk. 245. o. 246. o. mf. 74. o. 3-5. Hf:mf.73.o 1.	magyar nyelv
69.	Médiaismeret A média kifejezőeszközei, társadalmi szerepe, használata	tömegkommunikáció, dokumentumfilm, fikciós film, snitt, jelenet, totál, nagytotál, premierplán, expozíció, kihagyás, epizód	tk. 249. o. 1. tk. 250. o. 6. tk. 251. o. 2. Hf: tk. 250. o. 8.	magyar nyelv, erkölcsstan, történelem Marcello D'Orta: Én, remélem, megúszom
70.	Összefoglalás			
71.	Ellenőrzés, számonkérés		Dolgozatírás	
72.	A dolgozat eredményeinek értékelése Az éves anyag ismétlése			

8. o.

Javasolt tananyagbeosztás 72 órára

A századfordulótól az ezredfordulóig 4 óra

A Nyugat írói 19 óra

Írók a két világháború között 12 óra

Újabb irodalmunk 12 óra

Versek 10 óra

Novellák 5 óra

Drámák 2 óra

Regényrészletek 3 óra

Hogyan írjam? Szövegalkotási gyakorlat

Médiaismeret

Összefoglalás 5 óra